

Ala xa masenyi firin nde Annabi P̄olu naxan s̄ebε Timote ma Masenyi nde yi Kitaabui xa fe ra

Annabi P̄olu to nu na geeli kui R̄oma, a naxa bataaxe nde fan s̄ebε a malima Timote ma. A jan nu bara kerēn s̄ebε a ma nu, k̄on̄o a man naxa a firin nde s̄ebε, alako a xa gbilen seriye ndee ma. Annabi P̄olu nu bara t̄ōr̄o a gbe ra geeli kui, mixi yo mu nu na a fe ma naxan nu a malima. A na birin masenma yi bataaxe kui, barima Timote nu luxi ne al̄o P̄olu xa di.

Annabi P̄olu naxa seriye fala Timote be na bataaxe singe kui naxan nu n̄oma a malide danxaniyatœ nama xa wali kui. Yi bataaxe kui, a luxi al̄o P̄olu wama Timote ralimaniyafe a yete xa danxaniya xa fe ra. P̄olu a yete xa t̄ōree nun a j̄ere ki masenma a be, alako e xa findi misaali ra Timote be.

Annabi P̄olu xa bataaxe firin nde kui, a Timote ratuma Timote danxaniyaxi ki naxε, a nun a Ala xa wali suxuxi ki naxε. Timote Kitaabui kolon a mama nun a nga nan saabui ra. Na xaranyi tide nu gbo Timote be alako a xa findi Ala xa walikε ra a xa dunijεigiri kui.

Na Kitaabui tide nu gbo Timote be, a tide man nu gbo mixie be a naxee kawandi. Ala xa masenyi naxan s̄ebexi Kitaabui kui a findixi l̄onni belebele nan na, adamadi hayi na naxan

ma. Xa mixie mu bira na fōxō ra, e xa dunijnejiri nun e xa aligiyama mu sōcōneyama e bē.

Annabi Pōlu na fan masenma yi Kitaabui kui. A waxati dōnxōe xa fee falama Timote bē alako a xa kawandi ti sēnbe ra, xa na mu a ra mixie luma tantanyi nan kui naxee fama e raloēde abadan. Ala xa won natanga na ma. Ala xa lōnni fanyi fi won fan ma alako yare xa sōcōneya won bē. Amina.

Ala xa masenyi firin nde Annabi Pōlu naxan sēbē Timote ma

Limaniya

¹ N tan Pōlu nan yi ki, naxan findixi Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa xēera ra Ala waxōnki. Laayidi tongoxi won bē kisi xa fe ra Ala xa Mixi Sugandixi Isa saabui nan na. ² N na yi bataaxē sēbēfe Timote nan ma, naxan findixi n ma di maxanuxi ra. Baba Ala nun won Marigi Isa, Ala xa Mixi Sugandixi, e xa hinne, kinikini, nun bōjēsa fi i ma.

³ N bara Ala tantu, n naxan batuma jnige fiixe ra alo n benbae a rabaxi ki naxe. N Ala maxandima nē i bē kōe nun yanyi ra, ⁴ barima n nan n natuxi i yaye nan ma. N man nu wama i tofe han, alako n xa sēewa a fanyi ra. ⁵ N man n natuxi i xa danxaniya nan ma, filankafuija mu na naxan kui, naxan nu na i mama Lowisi fan yi ra, a nun i nga Ewunise. N a kolon i fan danxaniyaxi na ki nē.

6 Na kui, n bara i ralimaniya i xa Ala sənbə rawali, a naxan fixi i ma n to n bəlexə sa i xunyi ma. **7** Ala mu gaaxu xaxili xa soxi won yi ra. A bara xaxili fi won ma naxan findixi sənbə, xanunteya, nun yətə suxui ra. **8** I naxa yaagi won Marigi xa seedejəçəya bade. I man naxa yaagi n na, n tan naxan na geeli kui won Marigi xa fe ra. A lanma won birin xa təɔrɔ Isa xa xibaaru fanyi xa fe ra Ala sənbə saabui ra. **9** A tan nan won nakisixi, a tan nan won xilixi a xa səniyənyi ma. A mu na rabaxi won ma kewali saabui xa ra, a na panigexi a yətə nan na. A hinnexi won na a xa Mixi Sugandixi Isa xa fe nan na kafi dunija föle.

10 Yakəsi won bara na hinne to won Nakisima Isa xa fa kui, Ala xa Mixi Sugandixi. A bara faxə sənbə kana, a kisi fe ramini a xa xibaaru fanyi saabui ra, alako adama naxa faxa sənən. **11** Ala n findixi kawandila, xəəra, nun karaməxə nan na na xibaaru fanyi xa fe ra. **12** N na təɔrɔfe na wali nan xa fe ra, kənə n mu yaagima na ra, barima n a kolon n danxaniyaxi naxan ma. N bara la a ra a nəma n ma kisi ragatade han na ləxəe. **13** N nəndi naxan masenxi i bə, na xa findi i xa misaali ra, i birama naxan fəxə ra danxaniya nun xanunteya ra, alə Ala xa Mixi Sugandixi Isa wama a xən ma ki naxə. **14** Ala naxan taxuxi i ra, i xa məxəni na ma Ala Xaxili Səniyənxı saabui ra, naxan sabatixi won i.

15 I a kolon Asikae birin bara n nabolo, alə Figelo nun Heremogene. **16** Ala xa kinikini Onesiforo nun a xa denbaya ma, barima a nu luma n nalimaniya ra. A mu yaagi n na n to na geeli kui. **17** A to fa Rəma, a naxa n fen han a naxa

n to. ¹⁸ Marigi xa kinikini a ma na kiiti ləxəe. I a kolon dangi birin na a n malixi ki naxə Efəsə.

2

Təcəre

¹ N ma di, i xa i senbe so Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa hinne xa fe ra. ² I naxan məxi n na seede gbegbe ya xəri, i xa na masenyi taxu i dugutəgəe ra, naxee fan nəma mixi gbətəe raxarande na ra. ³ Won birin xa wakili təcəre kui, barima Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa səɔri fanyie nan won na. ⁴ Səɔri naxan na gere kui, a mu birama dunija fe fəxə ra, a birama a xa mangə waxənfe nan fəxə ra. ⁵ Mixi naxan sigaxi gi gbata rabade, xa a mu a gi a seriye ki ma, a mu geenima. ⁶ Mixi naxan xə rawalima, a tan nan lanma a xa bogi singee sətə. ⁷ I jəxə sa n ma masenyi birin xən ma, Marigi fahaamui fima nə i ma na fee ma.

⁸ I xa ratu Ala xa Mixi Sugandixi Isa ma, naxan kelixi faxə ma, naxan fatanxi Dawuda bənsəe ra, ało Isa xa xibaaru fanyi a masenxi ki naxə, n naxan kawandife. ⁹ Na xibaaru fanyi nan ma fe a niyaxi, n na təcərəfe geeli kui ało fe kobi rabama, kənə Ala xa masenyi tan mu balanxi. ¹⁰ Na nan a ra n təcəre moçli birin xaninma, alako mixi sugandixie xa kisi sətə Ala xa Mixi Sugandixi Isa saabui ra, e lu a xa nəre kui abadan.

¹¹ Masenyi hagigə nan ya:
 Xa won nun Isa bara faxa,
 won nun Isa man kelima nə faxə ma.
¹² Xa won tunnabəxi,
 won luma nə Isa xa mangəya kui.
 Xa won na a rabolo,

a fan won naboloma nε.

¹³ Xa won mu lu won xui xanbi ra,
a tan luma nε a xui xanbi ra,
barima a mu nɔma a yεtε rabolode.

¹⁴ I xa mixi birin natu Ala ya i, a a lanma
e xa gere lu na masenyi ndee xa fe ra. Na
wɔyεnyi mɔɔli tide yo mu na. A a ramεmae
nan xun nakanama tun. ¹⁵ I xa i yεtε masen
Ala bε, alo mixi naxan wali fɔxi mu mayaagi,
a fata nɔndi masende mixie bε a masen ki
ma. ¹⁶ Wɔyεn jaaxi fufafu lu na, barima naxee
na mɔɔli falama, e xa kaafirija xun nan tun
masama. ¹⁷ E xa wɔyεnyi gboma nε alo fure
jaaxi, naxan mixi faxama. Humeneyo nun Fileto
na nee nan ya ma. ¹⁸ E bara makuya nɔndi ra,
e fa a fala mixie jan bara keli faxε ma. E bara
mixi ndee xa danxaniya kana na wɔyεnyi mɔɔli
ra.

¹⁹ Kɔnɔ Ala xa banxi tixi yi masenyi nan fari:
«Ala a kolon, mixi naxan findixi a gbe ra.» A
man a masenxi: «Adamadi naxan Marigi xili
falama, a xa tinxintareya rabεnin.» ²⁰ Se sase
mɔɔli gbegbe nan na banxi xungbe kui. Nde
fan yailanxi xεεma nan na, xa na mu a ra gbeti.
Nde yailanxi wuri nan na, xa na mu a ra bεndε.
Nde binyε wali rabama, nde fan binyεtare wali
rabama. ²¹ Mixi naxan a yεtε rasεniyεnma, a
luma nε alo wali binyε rabama se sase naxan
kui. A to sεniyεn, a marigi nɔma a rawalide wali
fanyi birin kui.

²² Fonike waxɔnfe lu na. Wo nun mixi naxee
Marigi xilima bɔŋε sεniyεnxi ra, wo xa nu
tinxinyi, danxaniya, xanunteya, nun bɔŋεsa fen.

²³ Wəyenyi tidetare fufafu lu na, barima i a kolon na mɔɔli findima gere nan na. ²⁴ A mu lanma Marigi xa walike xa sɔnχɔ. A lanma a xa findi mixi dijexi ra naxan fata mixi xarande, a man wakili tɔɔre ra. ²⁵ A lanma a xa matandilae matinxin wəyenyi uñxumne ra, alako Ala xa a niya e xa tuubi, e xa nɔndi kolon, ²⁶ e xa xaxili sɔtɔ, e xa e ba Ibulisa xa gantanyi ra. Ibulisa bara e suxu gantanyi ra, alako e xa lu a xa yaamari bun ma.

3

Waxati dɔnxɔε

¹ I xa a kolon, fe xɔrɔxɔε fama ne dunija lide waxati dɔnxɔε, ² barima adamadie birama e yεtε waxɔnfe nan fɔxɔ ra, kɔbiri rafanma ne e ma, e e yεtε igboma, e lama e yεtε ra, e Ala rasɔtɔma, e e barimae matandima, e finsiriwaliya rabama, e mu Ala xa fe binyama, ³ e mu kinikinima, e mu dijɛma, e mixi mafalama, e xurutareja rabama, e e boore tɔɔrɔma, e mixi fanyi xɔnma, ⁴ e mixi yanfama, e bogonma fee ma, e bɔŋe gbo, e waxɔnfe rafan e ma dangi Ala xa fe ra. ⁵ A luxi ne alo e diine nan nabatuma, kɔnɔ e bara e kobe raso a sɛnbɛ ra. I xa i makuya na mixi mɔɔlie ra.

⁶ E soma denbayae kui, e fa gine sɛnbetaree mabendun, naxee findixi yunubitɔεe ra, naxee birama fe jaaxi mɔɔli birin fɔxɔ ra. ⁷ Na gine mɔɔli xaranma temui birin, kɔnɔ e mu fahaamui sɔtɔma nɔndi ma. ⁸ Na mixi naxee soma denbayae kui, e luma ne alo Yannesi nun Yanberesi naxee Annabi Munsa matandi. Na mixie nɔndi fan matandima ne, e xaxili bara

kana. E xa danxaniya xən mu kuyama. ⁹ Kōnō e mu sigama yare sənən, barima mixi birin fama nə e xa daxupa kolonde, alə Yannesi nun Yanberesi xa fe nu kolonxi ki naخε.

¹⁰ Kōnō i tan, i bara n ma xaranyi kolon, n pərə ki, n panige, n ma danxaniya, n ma dijə, n ma xanunteya, n ma tunnabəxi, ¹¹ n ma paxankate, a nun n ma təɔre. Təɔre məɔli mundun na, n mu naxan sətə Antiyəki, Ikoniyon, nun Lisitire? Naxankate mundun mu n lixi naa? Marigi bara n nakisi na birin kui. ¹² Nəndi na a ra a mixi naxan birin wama birafe Ala xa Mixi Sugandixi Isa xa seriye fəxə ra, a na kanyi təɔre sətəma nə. ¹³ Kōnō mixi jaaxie nun filankafuie xa fe kobie xun nan tun luma masa ra, e fa booree madaxu, e e yetə madaxu.

¹⁴ I xa i xiri seriye ra i naxan xaranxi, i danxaniyaxi naxan ma. I a kolon i na sətəxi naxan na. ¹⁵ Kabi i dimədi təmui, i Kitaabui seniyenxie kolon, naxee nəma lənni fide i ma. Na lənni findima kisi nan na mixie bə, naxee danxaniyaxi Ala xa Mixi Sugandixi Isa ma. ¹⁶ Kitaabui seniyenxi birin fatanxi Ala nan na. A fan xaranyi ra, a fan yaabi ra, a fan matinxinse ra, a fan tinxinyi masenfe ra, ¹⁷ alako Ala xa mixi xa no wali fanyi birin nabade.

4

Kawandi tife

¹ N bara i yamari Ala ya xəri, n bara i yamari Ala xa Mixi Sugandixi Isa ya xəri, naxan fama mixi pərəe nun mixi faxaxie makiitide, naxan fama a xa mangeya niini raminide, ² i xa Ala xa

masenyi kawandi, i xa wakili t  mui birin, i xa mixie matinxin, i xa mixie xa yunubie masen e b  , i xa e ralimaniya, i xa e xaran. I xa na birin naba dij   kui. ³ Waxati na fafe mixie mu tinma xaranyi tinxinxı ra t  mui naxe. E karam  x   wuyaxi fenma n  , naxee masenyi m    li nde tima naxan nafan e tuli ma. ⁴ E g bilenma n   n  ndi f  x   ra, e fa e tuli mati kiinie ra. ⁵ Kon   i tan, i xa i y  te mataxasi fe birin kui, i xa i tunnab  xi t  re kui, i xa Ala xa xibaaru fanyi rayensen, i xa i xa wali rakamali.

⁶ N tan jan bara findi s  r  ex   ra Ala b  . A gbe mu luxi n xa taa masara. ⁷ N bara n ma gere fanyi so, n bara n ma j  re raj  n, n bara lu danxaniya kui. ⁸ Xunnakeli sare ragataxi n b  , naxan findixi tinxinyi ra Marigi kiitisa tinxinxı naxan fima n ma na l  x  . N ker  n xa mu a ra, a na fima mixi birin nan ma, a fafe rafan naxee ma.

⁹ I xa kata fafe ra n yire mafuren mafuren, ¹⁰ barima Demasi bara n nab    n dunipa fe xa fe ra, a siga Tesaloniki. Kiresen bara siga Galati, Tito bara siga Dalamatiya. ¹¹ Luki gbansan nan na n s  eti ma. I xa fa Maraki ra, barima a n  ma n malide n ma wali kui a fanyi ra. ¹² N bara Tikike x   Ef  s  . ¹³ I n   fama, i xa fa na xinbeli donma ra, n naxan luxi Tiroyasi, Karapo x  nyi, a nun n ma bukie. Na s  beli naxee tixi xuruse kiri ma, e tide gbo dangi birin na, i xa fa e fan na. ¹⁴ Alesandire xabui bara fe jaaxi gbegbe raba n na. Marigi fama a sare ragbilende a ma. ¹⁵ I xa i y  te ratanga a ma, barima a muxu xa kawandi matandi n   a jaaxi ra.

¹⁶ N to n y  te xunmafala kiiti banxi kui a singe,

n malima yo mu nu na. Birin n nabolo nε. Ala xa dijε e ma e fe naxan nabaxi. ¹⁷ Ala nan n malixi, a senbe so n yi ra, alako n xa kawandi ti a fanyi ra si birin bε. Ala naxa n natanga yetε magaaxuxi ma. ¹⁸ Marigi man fama n natangade mixie xa wali kobi birin ma, a fa n nakisi, n xa so a xa mangεya niini bun ma ariyanna. Matɔxɔε na Ala bε abadan.

¹⁹ Pirisila nun Akila xεεbu n bε, a nun Onesiforo xa denbaya. ²⁰ Erasito bara lu Korinti. N bara Tirofimo lu Mileto, barima a mu nu yalanxi. ²¹ I xa kata fafe ra beenun nεmε xa so. Ewubulo, Puden, Linosi, Kelodiya, nun won ngaxakerenyi birin bara i xεεbu. ²² Marigi xa sabati i bɔŋε i, Ala xa hinne wo birin na.

**Soso Kitaabuie: Tawureta, Yabura, Inyila
The Holy Bible in the Susu language of Guinea (Soso
Kitaabuie: Tawureta, Yabura, Inyila Bible)**

copyright © 2015 Mission Evangélique Réformée Néerlandaise et les Traducteurs Pionniers de la Bible

Language: Susu

Contributor: Mission Evangélique Réformée Néerlandaise

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2020-11-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

f1d08866-ea3e-5b9b-b506-e7690c5c61d2